

- посилення ролі федерального уряду в її формуванні, який забирає на себе роль лідера у веденні національного діалогу щодо розвитку освіти. Крім того, відбувається посилення впливу Федерального уряду на формулювання освітньої політики штатів шляхом долучення до розроблення законодавства, стратегій, фінансових ініціатив;
- активізація мережування та створення коаліцій – спостерігається формування коаліцій/мереж штатів, які розробляють орієнтири розвитку освіти на рівні коаліції для опонування діям Федеральному уряду.

Що ж стосується трансформацій змісту політики, то проведений аналіз засвідчив, що освітня політика періоду 1950–1970-х рр. характеризувалася пріоритетом рівного доступу шляхом запровадження інструментів для подолання соціоекономічних нерівностей, гендерної та расової дискримінації, лінгвістичних проблем. Водночас, починаючи з 1980-х, в умовах глобалізації, оринковлення освіти та набуття значущості результатів, що їх продукує освіта, освітню політику у США орієнтовано на підвищення якості національної освіти шляхом запровадження інструментів підзвітності, стандартів, стандартизованих тестів федерального рівня/рівня штатів.

Зроблено висновок про відкритість освітньої політики США до змін під впливом зовнішніх чинників світового та національного рівнів; комплексний характер, що передбачає взаємодію федерального рівня та рівня штатів; гармонізацію з освітніми орієнтирами міжнародної спільноти.

Ключові слова: освітня політика, США, федеральний уряд, штат, тенденція.

НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

Оксана Глушко

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Виявлено, що ідею навчання впродовж життя та навчальної мобільності широко пропагують у державах-членах Європейського Союзу. Концепція навчання впродовж життя – це основа сучасного освітнього простору, вона забезпечує людині розкриття власного потен-

ціалу, націлює на постійне вдосконалення знань, умінь та навичок, і як наслідок, сприяє підвищенню якості освіти, підготовці та перепідготовці кваліфікованих кадрів. Отже, вона надає можливість навчатися для всіх категорій громадян, має на меті запропонувати кожному другий або третій шанс, задовольнити власні прагнення в розвиткові — як особистісно-му, так і професійному, включаючи практичну підготовку.

З'ясовано, що Республіка Польща продовжує розбудовувати систему навчання впродовж життя — польська освіта і надалі зорієнтована на стимулювання у молодих людей мотивації щодо необхідності неперервного навчання. Адже випускник сучасної школи повинен бути готовим до змін, які чекають на нього протягом його професійної кар'єри, націлений на постійне самовдосконалення, на засвоєння нових знань, умінь та навичок, бути підготовленим до можливої неодноразової зміни професії.

Засадами положеннями сучасної освітньої політики Польщі у сфері навчання впродовж життя є:

- зосередження на результатах навчання — з акцентом на максимально широкий доступ до якісного навчання та отримання кваліфікації, визнаної в країні та за кордоном (Національна рамка кваліфікацій, узгодження її позицій з Європейською рамкою кваліфікацій для навчання впродовж життя (The European Qualifications Framework for lifelong learning — “EQF for LLL”));
- розвиток партнерства: підпорядкування діяльності потребам людей, які навчаються в різних установах і ситуаціях (у школі та університеті, на стажуванні та курсах, на роботі) й у різному віці — у зв'язку з цим, необхідність координації та узгодженості роботи багатьох установ, міністерств і партнерів (важливі всі види навчання, не лише освіта в школі та університеті);
- розвиток підвищеної мобільності учнів та працівників, включаючи готовність змінювати свою професію на будь-якому етапі кар'єри;
- акцентування на особистісно-орієнтованому навчанні — освітня політика щодо необхідності навчання впродовж життя ставить учня, студента, працівника, його інтереси у центр уваги, а оцінка їхніх досягнень безпосередньо пов'язана з окремими людьми, а не з інституціями або системами, тому стратегічна мета стосується безпосередньо учнів, що спонукає педагогів шукати нові форми й методи викладання;

- оцінка навчання на всіх етапах життя – включаючи підготовку учнів до змін у їхній професійній та соціальній кар'єрі. Розвиток знань умінь та навичок, оволодіння відповідними компетентностями з огляду на вимоги ринку праці (через надання кваліфікації), уможлиблює вільне переміщення працівників не тільки між країнами Європейського Союзу, але і між різними секторами економіки.

У зв'язку з інтенсифікаційним розвитком європейської інтеграції, активним вільним пересуванням людей і надалі продовжується робота щодо механізмів узгодження Європейської рамки кваліфікації з Національними рамками кваліфікацій країн-членів Європейського Союзу. Доведено, що освіта впродовж життя як освітня тенденція розвитку системи освіти Польщі є спрямованою на заохочення й набуття ключових компетентностей. Навчання має важливе значення для соціальної інтеграції, активного громадянства та участі в цифровій економіці.

Ключові слова: навчання впродовж життя, тенденція розвитку, система освіти Польщі, Європейська рамка кваліфікації.

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ФРН

Аліна Джурило, к.пед.н.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є з'ясування механізмів забезпечення якості загальної середньої освіти у Федеративній Республіці Німеччина (ФРН) в умовах інтеграційних процесів між Землями та глобалізаційних трансформацій в Європі та світі.

З'ясовано, що завдяки реформуванню системи освіти ФРН у напрямі тенденції підвищення її якості було розроблено та реалізовано низку заходів щодо поліпшення якості системи загальної середньої освіти Німеччини, які передбачали: створення національних освітніх стандартів у сфері початкової та середньої освіти; розроблення Національної концепції моніторингу освіти; відкриття Інституту якості освіти у Берліні.